

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.125/2020/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szabó Miklós Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Szabó Miklós ügyvéd) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a Tárkányi Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Meggyes József) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében Debreceni Törvényszék 7.P.20.620/2018/47. számú ítélete ellen a felperes részéről 50. és 51. sorszám alatt előterjesztett, valamint az alperes részéről 49. sorszám alatt előterjesztett és Pf.3. sorszám alatt kiegészített fellebbezések folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja, és az alperes marasztalásának tőkeösszegét leszállítja 1 551 170 (egymillió-ötszázötvenegyezer-százhetven) forintra, míg az alperest terhelő perköltséget 77 559 (hetvenhétezer-ötszázötvenkilenc) forintra, egyebekben azzal hagyja helyben, hogy az állam által viselt kereseti illeték 300 000 (háromszázezer) forint, az állam terhén marad, állam által előlegezett költség 156 350 (százötvenhatezer-háromszázötven) forint.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 63 971 (hatvanháromezer-kilencszázhetvenegy) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak, az állami adóhatóság külön felhívására 240 000 (kétszáznegyvenezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket, míg 100 094 (százezer-kilencvennégy) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az állam visel.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

- [1] A peres felek 2012. július 14. napján szóváltásba keveredtek, majd az alperes ellökte magától a felperest, és az állá egyik oldalán ököllel megütötte. A felperes az ütés következtében az állkapocs jobb oldalának fejecs alatti törését és az állkapocs bal oldalának nyílt törését szenvedte el.
- [2] A Debreceni Járásbíróság a káresemény kapcsán meghozott 65.B.1324/2015/23. számú, 2016. november 14. napján jogerőre emelkedett ítéletével (a továbbiakban: büntető ítélet) megállapította az alperes bűnösségét maradandó fogytékosságot okozó súlyos testi sértés büntetében.

- [3] A felperes jobb oldali állkapocsrészénél már a káresemény időpontjában is fejlődési rendellenesség állt fenn, a káreseményt követően pedig a jobb oldali állkapocs elégtelen működése, az arc kisebb deformáltsága, aszimmetriája, száynyitási és állkapocs-mozgatási nehezítettség alakult ki, amelynek oka túlnyomórészt az állkapocs helyzeti és fejlődési rendellenessége volt, azonban abban (pontosan meg nem határozható mértékű) állapotrosszabbító hatása volt a káreseményből eredő sérülésnek. A felperesnél jelenleg állkapocsmozgatási nehezítettség és fájdalomérzet áll fenn; kialakult állapota helyreállítható fogszabályozás és korrekciós műtét együttes elvégzésével, mivel azonban a felperesnek nincs funkcionális károsodása, a műtéti beavatkozásnak nincs abszolút indikációja.
- [4] A felperes a káreseményt követő 12 hétig nehezebben táplálkozott a sérülései miatt, ezért (az első 6 hétben kizárólagosan) tápszerek, pépes és folyékony táplálék fogyasztására szorult, míg a káreseményt követő egy évben a sérülései miatt fájdalomcsillapító és egyéb gyógyszerek, vitaminok, táplálékkiegészítők (Advil Ultra, Aspirin Complex, Cataflam Dolo, B-Complex Stressz, Bio-Melatonin, Multivitamin for Men) szedésére szorult, de 1 évig az esetleges fertőzések és ínygyulladás megelőzése miatt a szájhygiénia iránti igénye (szájvíz, fogkrém, fogkefe) is megnövekedett. A fájdalomcsillapítók szedése miatt 132 000 Ft, a vitaminok és táplálékkiegészítők szedése miatt 109 788 Ft, a megnövekedett szájhygiénés igényei miatt 233 802 Ft, a az iható tápszer fogyasztása miatt 75 579 Ft kiadása, összesen 551 170 Ft vagyoni kára merült fel.
- [5] A felperes módosított keresetében kérte annak megállapítását, hogy az alperes súlyosan megsértette személyhez fűződő jogait (emberi méltóság, testi épség és egészség), emellett 4 000 000 Ft nem vagyoni és 551 170 Ft vagyoni kártérítés, valamint ezek 2017. december 4. napjától számított törvényes kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint a káresemény következtében maradandó fogyatékosága alakult ki, továbbá jelentős vagyoni kára is keletkezett.
- [6] Az alperes módosított ellenkérelmében 300 000 Ft nem vagyoni kártérítés erejéig nem ellenezte a kereset teljesítését, azt meghaladóan kérte a kereset elutasítását. Vitatta, hogy a káresemény maradandó fogyatékoságot okozott, emellett álláspontja szerint a felpere nem bizonyította vagyoni kárának felmerülését.
- [7] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2012. július 14-én elkövetett bántalmazással megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő jogát, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 2 051 170 Ft tőkét és ebből 551 170 Ft tőke után 2017. december 4. napjától a kifizetés napjáig járó, az érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő kamatát, valamint 102 560 Ft perköltséget. Ezt meghaladóan elutasította a keresetet. Megállapította, hogy az állam viseli a feljegyzett kereseti illetéket és az előlegezett szakértői költséget.
- [8] Az ítélet indokolásában idézte a büntetőeljárás során szakvéleményt előterjesztő dr. **G. P.** igazságügyi orvosszakértő peres eljárás során szájsebész szakorvos bevonásával készített szakértői véleményét, amelyben az alperesi bántalmazásból eredő száj és arc elváltozások kapcsán 5% munkaképesség-csökkenést határozott meg azzal, hogy a felperes állapota véglegesnek tekinthető. Ezen állapotért az állkapocs helyzeti és fejlődési rendellenessége okolható túlnyomórészt, viszont a bántalmazásból eredő sérülésnek állapotrosszabbító hatása volt, amelynek mértéke nem állapítható meg objektív, százalékos formában. A szakértői vélemény szerint a felperesnek nincs állkapocsmozgatási nehezítettsége, így az ízületi mozgás tekintetében funkcionális károsodás nem állapítható meg. Lehetségesnek ítélte a felperesi sérülés teljes helyreállítását fogszabályozós kezeléssel és korrekciós műtét együttes elvégzésével. A táplálkozási nehezítettség miatt tápszerek, pépes és folyékony táplálék fogyasztását 6 hétig találta indokoltnak, illetőleg azok használata

további 6 hét időtartamban elfogadható. A felperes által megjelölt gyógyszerek szedését a sérülést követő 1 év időtartamban találta indokoltnak, és ugyanezen időtartamra - az esetleges fertőzések, ínygyulladás megelőzése céljából - megnövekedett a szájhigiénia iránti igénye is, amely időszakban indokoltan nagyobb mennyiségben volt szüksége szájvízre, fogkrémre és fogkefére. A szakértői vélemény kiegészítésében megállapította, hogy a felperesnek már a káresemény idején is igazolhatóan fennállt a jobb oldali állkapocsrész fejlődési rendellenessége, azonban ennek fennálltát kétséget kizáróan akkor még igazolni nem lehetett, mivel a felperes csontfejlődése - 22 éves korára - még nem fejeződött be. Rögzítette, hogy a felperes állkapocsmozgatási nehezítettsége, fájdalomérzete teljes bizonyossággal nem szüntethető meg a fogszabályozást követően elvégzett állkapocsműtéttel. Az esetlegesen elvégzett szájsebészeti műtét a felperes panaszainak mértékét csökkentheti, azonban mivel funkcionális károsodás nem objektíválható, így az elvégzendő műtétnek nincs abszolút indikációja. A felek elfogadták a szakvélemény kiegészítésében foglaltakat.

- [9] Az ítélet indokolásában ismertette a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 75. §-ának (1) bekezdését, 76. §-át, 84. §-a (1) bekezdésének a) és e) pontjait, amelyekre figyelemmel az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján állapította meg, hogy az alperes megsértette a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő jogát.
- [10] Ezt követően idézte az 1959. évi Ptk. 339. §-ának (1), valamint 355. §-ának (1) és (4), illetőleg 360. §-ának (1) bekezdéseit, majd leszögezte, hogy a büntető ítélet alapján nem vitatható az alperes teljes kártérítési felelőssége.
- [11] A nem vagyoni kártérítés összegét az ítélelhozatalkori árszinten 1 500 000 Ft-ban határozta meg, mert a káresemény időpontjában 22 éves felperes joghallgató volt, párkapcsolatban élt, azt követően azonban tanulmányait felfüggesztette, és csak 2018. februárjától folytatta, valamint a párkapcsolata is megszakadt. Emellett az esztétikai elváltozás negatívan befolyásolta önértékelését, befelé fordulóvá vált, baráti kapcsolatai beszűkültek. A káreseményt követően 10 napig volt kórházban, sérülése maradandó károsodással gyógyult, megállapítható az állkapocsízület elégtelen működése, az arc deformáltsága, aszimmetriája és a szájnnyitás nehezítettsége. A kiegészítő orvosszakértői vélemény nem javasolta a korrekciós műtét elvégzését, továbbá nem zárta ki a felperes fájdalomérzetre vonatkozó panaszainak fennállását, emellett 5% munkaképességcsökkenést állapított meg a száj és az arc elváltozása kapcsán, amely azonban csak részben ered a káreseményből, részben fejlődési rendellenesség következménye.
- [12] A vagyoni kártérítést a módosított kereseti kérelemnek megfelelő összegben határozta meg a felperes által beszerzett és csatolt gyógyszerári árak, az igazságügyi orvosszakértő által megállapított időtartam, valamint a felperes és a kihallgatott tanúk előadásai alapján. Az alperes hivatkozásával szemben számlák hiányában is megállapítható volt, hogy a felperes orvosilag igazoltan tápszer, fájdalomcsillapító és vitamin készítmények fogyasztására szorult a szakvéleményben meghatározott időtartamban. A súlyos fájdalomérzettel együtt élő, a rágásban nehezített felperesnek nem lehetett célja a tápszer és gyógyszerek nyújtotta segítség mellőzése állapotának, közérzetének javítása érdekében, amelyet az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: 1952. évi Pp.) 163. §-ának (3) bekezdése alapján köztudomású tényként fogadott el. A vagyoni kártérítés után az 1959. évi Ptk. 231. §-ának (3) bekezdése alapján rendelkezett kamat fizetéséről.
- [13] A részben pervesztes alperest az 1952. évi Pp. 81. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezte perköltség megfizetésére a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja szerinti összegben.

- [14] Az ítélet indokolása szerint az állam viseli a per tárgyi költségmentessége folytán feljegyzett kereseti illetéket és szakértői költséget az 1952. évi Pp. 84. §-ának (3) bekezdése alapján.
- [15] Mindkét fél fellebbezett az ítélet ellen.
- [16] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását, és a nem vagyoni kártérítés összegének 4 000 000 Ft-ra történő felemelését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság nem kellő súllyal vette figyelembe az alábbiakat: életvitele alapjaiban megváltozott, nehezebbé vált a mintegy 8 éve elszenvedett maradandó fogyatékoság hátrahagyásával gyógyult sérülése következményeként; a felperes súlyosan megsértette lelki integritását, ami az emberi méltóság kiemelkedő garanciája; a súlyos személyiségi jogsértés megállapíthatósága evidencia, így az 1959. évi Ptk. 84. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján megállapíthatóvá vált az alkotmányosan védett emberi méltóság, a testi épség, az egészséghez való jog megsértése; fiatal felnőtt, és bár az életkor önmagában nem emeli meg a nem vagyoni kártérítés összegét, azonban a maradandó arcsérülés olyan következményeket okozott, ami életlehetőségeinek, életpályájának beszűkülését idézte elő; az elszenvedett maradandó arcváltozás esztétikai elváltozást okozott, ami nagymértékben károsan befolyásolta önértékelését, káros hatással és korlátozó tényezőként hatott és hat emberi, baráti és párkapcsolatára, társadalmi, közösségi életére, tanulási, párválasztási és családalapítási esélyeire, így 22 éves fiatal felnőttként sérült a személyiségének kibontakozásához való joga is. A mindenki által látható maradandó sérülés okozta lelki trauma, a bekövetkezett önértékelési zavar az egész életére negatív hatással van, így figyelemmel a nem vagyoni kártérítés funkcióira, 4 000 000 Ft nem vagyoni kártérítés indokolt az ő esetében.
- [17] Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a marasztalás összegének 300 000 Ft-ra történő leszállítását, ennek megfelelően a perköltség módosítását. A nem vagyoni kártérítés körében előadta, hogy vitatja, hogy a sérülés maradandó fogyatékoságot okozott, amelyet az igazságügyi szakértői vélemény alátámaszt. A káresemény idején ugyanis már fennállt a jobb oldali állkapocsrész fejlődési rendellenessége, ami 5% munkaképességcsökkenést jelent, amelynek túlnyomó része azonban nem sérüléssel eredetű, annak csak állapotrosszabbító hatása volt, aminek mértéke objektív, százalékos formában nem fejezhető ki. Emellett a felperesnél elvégzett szakorvosi vizsgálat nem rögzített állkapocsmozgatási nehezítettséget, így funkcionális károsodás nem áll fenn, ezért az elvégzendő műtétnek sincs abszolút indikációja. Esztétikai szempontból pedig a sérülés teljes helyreállítása lehetséges a fogszabályozó kezelés és a korrekciós műtét együttes elvégzésével. Ezek közül a fogszabályozás a TB által nem finanszírozott, mintegy 500 000 Ft költséget jelent, azonban a korrekciós műtétet a TB finanszírozza. E kezelések a csonttörés gyógyulását követően (a műtéttől számított 6 hét) bármikor elvégezhetőek lettek volna. Kiemelte, hogy sem a sérülés, sem az elvégzett műtét és annak gyógyulási ideje nem indokolták, hogy a felperes 6 évre felfüggeszse tanulmányait főleg, hogy a sérülés nem volt hatással kognitív képességeire. Emellett a felperes baráti, közösség kapcsolatait sem a sérülések határozzák meg alapvetően. A vagyoni kártérítés körében előadta, hogy bár a felperes számszakilag levezette, hogy kárigénye milyen tételekből áll, azt felhívás ellenére sem számlákkal, sem más okirattal nem igazolta, hogy ezeket ténylegesen meg is vásárolta, amelynek hiányában a követelés megalapozatlan, míg a készítmények pontos mennyisége vonatkozásában a meghallgatott tanúk nem tudtak nyilatkozni. A felperes továbbá nem fogyaszthatott fájdalomcsillapítót az általa megjelölt mennyiségben, mert az már egészségkárosító hatással bírt volna. Emellett a felperesi kalkulációban olyan tételek is szerepelnek (vitamintabletták), amelyek a testi egészség megőrzését, az életminőség javítását általánosságban szolgálják, azaz nem állnak okozati összefüggésben az elszenvedett sérüléssel, de az sem igazolt, hogy ezek egyáltalán alkalmasak a gyógyulás elősegítésére, a

fájdalmak csillapítására. Ezért a vagyoni kárigény bizonyíthatlan, a felperes nem vagyoni sérelmei pedig 300 000 forint kártérítést indokolnak. A fellebbezés Pf.3. sorszám alatti kiegészítésében új hivatkozásként előadta azt is, hogy a felperes maga is közrehatott a kár kialakulásában (1959. évi Ptk. 344. §-ának (1) bekezdése), hiszen tanúkkal bizonyítható, hogy ittás állapotban provokálta az alperest és társaságát.

- [18] A felperes fellebbezése megalapozatlan, az alperes fellebbezése részben megalapozott.
- [19] Az ítélet tábla fellebbezés hiányában nem érintette a keresetet részben elutasító (emberi méltóság megsértésének megállapítása, a nem vagyoni kártérítés utáni kamatkövetelés), továbbá a testi épséghez és egészséghez fűződő jog megsértését megállapító és az alperest 300 000 Ft nem vagyoni kártérítés erejéig marasztaló ítéleti rendelkezéseket.
- [20] Az ítélet tábla ugyanakkor az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a fent rögzítetteknek megfelelően kiegészítette a felperes által elszenvedett immateriális hátrányokkal, továbbá részletezte a felperes vagyoni károsodásait is az elsőfokú eljárás során szerzett (alább részletesen értékelt) okirati bizonyítékok, szakértői vélemény és tanúvallomások alapján.
- [21] Az elsőfokú bíróság mindezek mellett feltárta az ügy érdemi elbírálásához szükséges tényállást, és a felek indítványai alapján lefolytatott bizonyítás eredményeként nagyjából helytálló következtetésre jutott a felperest a káreseménnyel okozati összefüggésben ért károsodás meghatározása körében, az ítélet tábla azonban nem mindenben értett egyet a nem vagyoni kártérítés körében, amelyet a felek fellebbezéseiben foglaltakra tekintettel az alábbiak szerint rögzít.
- [22] A büntető ítélet a vonatkozásban nem volt vitássá tehető az 1952. évi Pp. 4. §-ának (2) bekezdése alapján, hogy az alperes maradandó fogyatékoságot okozott a felperesnek, amely állapot azonban a büntető ítélet indokolásában foglaltak szerint sem végleges (2. oldal 8. bekezdés). Ezért a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásánál értékelni kellett, hogy a fogyatékoság maradandó jellege mellett ténylegesen milyen károsodások érték a felperest, és hogy azok jelenleg milyen mértékben állnak fenn. Az ítélet tábla ezért a felek által is elfogadott igazságügyi szakértői véleményben (33. sorszám alatti szakvélemény-kiegészítés 4-5. oldalai) foglaltak alapján rögzítette az ítélet tényállási részében a káresemény felperes sorsszerű állapotára gyakorolt hatását, illetőleg annak maradványtüneteit, és annak figyelembevételével határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét.
- [23] A felperes alaptalanul hivatkozott a fellebbezésben az emberi méltóság megsértésével összefüggő hátrányokra is. Az elsőfokú bíróság ugyanis a felperes jogsértés megállapítására irányuló kereseti kérelmei közül a testi épséghez és egészséghez fűződő jogok megsértését találta megalapozottnak, azt meghaladóan elutasította a keresetet, amelyet a felperes nem támadott a fellebbezésében. Az ítélet tábla köztudomású tényként (1952. évi Pp. 163. §-ának (3) bekezdése) fogadta el, hogy a felperes elszenvedte az ilyen súlyos mértékű bántalmazással szükségszerűen együtt járó lelki megrázkódtatásból eredő hátrányokat.
- [24] Az elsőfokú bíróság alaptalanul értékelte a felperes hátrányai körében, hogy tanulmányai megszakadtak. A felperes által tanúként kihallgatni kért édesanyja, N. E. (9. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal) és édesanyjának élettársa, Cs. L. (9. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) arról számoltak be tanúvallomásukban, hogy a felperes tanulmányai folyamatosak voltak, amelyhez képest a felperes más bizonyítékot (pl. tanulmányi iratok) nem terjesztett elő ezen előadásának vagy akár annak alátámasztására, hogy károsodása képtelenné tett tanulmányai folytatására.

- [25] Emellett bár köztudomású, hogy az ilyen jellegű káresemények átmenetileg, tartós károsodás esetén akár hosszabb időre is nehezítik/gátolják a társas érintkezést, amelyet az elsőfokú bíróságnak is értékelnie kellett a nem vagyoni kártérítés meghatározása során, ugyanakkor önmagában az, hogy N. E. (9. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldal) és édesanyja volt házastársa, R. Zs. I. (9. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) tanúvallomásai szerint a felperes párkapcsolata megszakadt a káreseményt követően, nem jelenti azt, hogy az okozati összefüggésben is állt a káreseménnyel, amelyre vonatkozóan a felperesnek nem volt további bizonyítási indítványa (pl. volt párjának tanúként történő kihallgatása).
- [26] Az alperes (kiegészített) fellebbezése körében annak hangsúlyozása is szükséges, hogy bár az elsőfokú eljárás során is hivatkozott a felperes kármegelőzési, kárenyhítési kötelezettségének elmulasztására, azt a korrekciós beavatkozás elmaradásában jelölte meg. Ennek azonban az elsőfokú bíróság által helytállóan értékelt, a felek által is elfogadott szakértői vélemény alapján nincs abszolút indikációja, továbbá a nem biztos eredménnyel kecsegtető, részben műtéti beavatkozás mintegy 500 000 Ft kiadással is járna (21. sorszámú szakvélemény 6. oldal), amelynek előlegezésére a felperes nem kötelezhető. Ehhez képest az alperes a fellebbezési eljárásban már meg nem engedhetőként (1952. évi Pp. 235. §-ának (1) bekezdése) hivatkozott arra a büntetőeljárás irataiból ismert tényre is, hogy szóváltást követően került sor a káreseményre.
- [27] Az alperes fellebbezése részben alapos volt ugyanakkor, mivel a nem vagyoni kártérítés összege nem igazodik az arckoponyát érintő törések körében kialakult ítélkezési gyakorlathoz. A Fővárosi Ítéltábla egy 2003. évi állkapocscsonttörésnél (30%-os közrehatással) ítélte meg 300 000 Ft nem vagyoni kártérítést 2003. évi árszinten (Pf.6.22.043/2011/3.), míg a Debreceni Ítéltábla egy 2006. évi állkapocscsonttörésnél (azévi árszinten) 400 000 Ft-ot (Pf.I.20.560/2013/3.), egy ugyancsak 2006. évi állkapocscsonttörés és zúzódás esetében pedig az ítélelhozatalakor, azaz 2013-ban uralkodó ár- és értékviszonyok alapján 400 000 Ft-ot (Pf.I.20.560/2013/3.). A Debreceni Ítéltábla egy 2009. évben arcsérülést szenvedett, akkor ötéves károsult részére - a sérülésből visszamaradt hegesedésre is figyelemmel - 800 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítélte meg 2009. évi árszinten (Pf.II.20.733/2011/5.), a Kúria pedig egy 2010. évben bántalmazott károsultnak orrcsonttörésért 300 000 Ft nem vagyoni kártérítést ítélte meg 2010. évi árszinten (Pfv.III.21.132/2016/5.). A Debreceni Ítéltábla egy 2011. évben bántalmazott, orrcsonttörést szenvedett károsultnak a károsodáskori árszinten 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést állapított meg (Pf.I.20.604/2018/5.), míg egy 2012-ben bántalmazott károsultnak helyreállító műtetet is igénylő orrcsonttörésért a károsodás bekövetkeztekor fennálló ár- és értékviszonyok között 500 000 Ft nem vagyoni kártérítést (Pf.II.20.531/2018/4.). Ezen összegszerűségnél magasabb nagyságrendben akkor ítéltek meg nem vagyoni kártérítést (a Fővárosi Ítéltábla a Pf.6.20.868/2016/4. számú ítéletben egy 2010. évi káresemény kapcsán 3 000 000 Ft-ot), amikor az állkapocssérülés következtében végleges jelleggel idegkárosodás és rágási nehezítettség maradt vissza.
- [28] Az ítéltábla a kifejtettek alapján 1 000 000 Ft-ra leszállította a nem vagyoni kártérítés összegét, mivel ez áll arányban a felperest ért nem vagyoni sérelmekkel, és ez felelt meg az ítélelhozatal időpontjában uralkodó ár- és értékviszonyoknak, valamint a hasonló ügyekben kialakult bírói gyakorlatnak.
- [29] Az alperes vagyoni kártérítéssel összefüggő fellebbezése megalapozatlan volt. Az alperes maga sem vitatta, hogy a felperes hónapokig gyógyszer és fájdalomcsillapító szedésére szorult, amelyhez képest N. E. (9. sorszámú jegyzőkönyv 2-4. oldal), Cs. L. (9. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) és R. Zs. I. (9. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal) tanúvallomásai szerint a felperes a káreseményt követően

folyamatosan (alkalmanként jelenleg is) fájdalomcsillapító szedésére szorult, emellett N. E. tanúvallomása szerint tápszer, vitaminok és táplálkozási kiegészítők szedésére is, a szájhigiénia fontossága miatt pedig meghatározott szájvizet és fogkrémet kellett használnia, de a fogkefét is sűrűbben kellett cserélni. E tanúvallomások ugyanakkor az idő múlása miatt óhatatlanul nem szolgálhatnak az összecszerűséget pontosan alátámasztó peradatokkal, de az alperes által okozott károsodást elszenvető felperestől sem várható el, hogy kizárólag okirati bizonyítékkal támassza alá a káresemény miatt felmerült kiadásait.

- [30] Az elsőfokú eljárás során beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény pedig alátámasztotta, hogy a felperes a kereseti kérelmében utóbb annak megfelelően módosított időtartamban szorult a keresetlevélben megjelölt gyógyszerekre, vitaminokra, táplálékkiegészítőkre, tápszerekre és szájhigiéniai eszközökre, emellett nem cáfolta azok felperes által megjelölt nagyságrendjét sem (mint ahogy bizonyítatlan maradt az az alperesi állítás is, hogy a felperes által megjelölt nagyságrend „egészségkárosító hatású”).
- [31] Az ítélet tábla az elsőfokú ítélet indokait kiegészítve utal továbbá az 1959. évi Ptk. 359. §-ának (1) bekezdésére, amely szerint ha a kár mértéke - akár csak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.
- [32] Az 1952. évi Pp. 206. §-ának (3) bekezdése szerint pedig a bíróság a kártérítés vagy egyéb követelés összegét, ha a szakértői vélemény vagy más bizonyíték alapján meg nem állapítható, a per összes körülményeinek mérlegelésével belátása szerint határozza meg.
- [33] Az ítélet tábla a fentiek alapján arra a megállapításra jutott, hogy nem köztudomású tényként (elsőfokú ítélet 5. oldal 1. bekezdés), hanem a felperes által bizonyítottak alapján terheli az alperest az elsőfokú bíróság által összecszerűségében helytállóan meghatározott vagyoni kártérítés és annak kamatai. Ez utóbbi jogszabályi alapját az elsőfokú ítéletben felhívottaktól (1959. évi Ptk. 231. §-ának (3) bekezdése) eltérően az 1959. évi Ptk. 301. §-ának (1) és 360. §-ának (2) bekezdései képezik.
- [34] Az ítélet tábla a kifejtett okok alapján részben megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján, és az alperes marasztalásának összegét 500 000 Ft nem vagyoni kártérítéssel leszállította.
- [35] Az ítélet tábla annyiban korrigálta továbbá az elsőfokú bíróság ítéletét, hogy a perben nem tárgyi költségmentesség, hanem tárgyi költségfeljegyzési jog állt fenn a költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 3. §-a (1) bekezdésének h) pontja alapján. Ugyanakkor mivel a felperes elsőfokú eljárás során érvényesített követelése (eredetileg 5 000 000 Ft) a megítélt 1 551 170 Ft-hoz képest (31%) nem volt nyilvánvalóan eltúlzott, az ítélet tábla mentesítette a felperest a pervesztességére (69%) jutó feljegyzett illeték és állam által előlegezett szakértői költség viselése alól a Kmr. 15. §-a (1) bekezdésének 2. mondata alapján. Az alperes pedig teljes személyes költségmentességben részesült, ezért a Kmr. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli az elsőfokú eljárásban felmerült 300 000 Ft kereseti illetéket és 156 350 Ft állam által előlegezett szakértői költséget, amelyeket az ítélet tábla a Kmr. 15. §-a (1) bekezdésének 1. mondatára figyelemmel összecszerűen is megjelölt az ítélet rendelkező részében.

- [36] Bár az ítélet részbeni megváltoztatása miatt módosult a pernyertességi arány (69 - 31% az alperes javára), a fent rögzítetteknek megfelelően a felperes követelése nem tekinthető nyilvánvalóan túlzottnak. Az ítélőtábla ezért - figyelemmel az 1952. évi Pp. elsőfokú bíróság által helytállóan felhívott 81. §-ának (2) bekezdésére - a megváltozott pernyertesség arányában módosította az alperest perköltséggént terhelő, a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján számított áfa mentes ügyvédi munkadíjat ($1\,551\,170\text{ Ft} \cdot 5\% = 77\,559\text{ Ft}$).
- [37] A felperes 2 500 000 Ft pertárgy értékű fellebbezése egészében, az alperes 1 751 170 Ft pertárgy értékű fellebbezése részben volt megalapozatlan, amelyekből a felperes pernyertessége 1 251 170 Ft, az alperes pernyertessége 3 000 000 Ft erejéig áll fenn. Ezek alapulvételével a felperes 31 279 Ft, az alperes - áfával növelten - 95 250 Ft ügyvédi munkadíjból álló perköltség felszámítására jogosult a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése, illetőleg az alperes esetében a 4/A. §-ának (1) bekezdése alapján, amelyek különbözeteként 63 971 Ft másodfokú perköltség terheli a felperest.
- [38] A felperes továbbá viselni köteles a pervesztességére jutó feljegyzett fellebbezési illetéket a Kmr. 13. §-ának (2) bekezdése alapján, míg az alperes pervesztességére jutó fellebbezett illetéket teljes személyes költségmentessége miatt az állam viseli a Kmr. 14. §-a alapján.

Debrecen, 2020. június 9.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-